

320.

Một thời, Tôn giả A-na-luật theo Phật du hóa, đến cung Quý tử mẫu, nước Ma-kiệt-đà.

Khi ấy Tôn giả A-na-luật dậy sớm vào giữa đêm, thân ngồi ngay thẳng, tụng kệ Pháp cú và kệ Đại đức Ba-la-diên, lại lớn tiếng đọc tụng ý nghĩa về Tu-đa-la...

Bấy giờ đứa con nhỏ thân yêu của Quý tử mẫu tên là Tân-già-la khóc lóc rơi nước mắt, Quý tử mẫu vỗ về con nói:

–Đạo nhân tụng kinh, con đừng khóc.

Và đọc kệ:

*Tân-già-la ơi! Hãy nín đi
Lắng nghe đạo nhân tụng Pháp cú
Nghe kệ này rồi bỏ phá giới
Được sự thanh tịnh giữ giới cấm
Này Tân-già-la, hãy nín đi
Lắng nghe đạo nhân tụng Pháp cú
Nghe kệ này rồi, không sát sanh
Tân-già-la ơi! Hãy nín đi
Lắng nghe đạo nhân tụng Pháp cú
Nghe kệ này rồi, nói lời thật
Tân-già-la ơi! Hãy nín đi
Lắng nghe đạo nhân tụng pháp cú
Nghe kệ này rồi, thoát thai quỷ
Thế nên con hãy nín đi con.*

M

321. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật ở cung điện của Dạ-xoa mẫu Phú-na-bà-tu, nước Ma-kiệt-đề.

Vào đêm ấy, Đức Phật ở lại trong cung của Dạ-xoa. Bà-tu, con trai của Dạ-xoa và em gái là Ưu-hằng-la, vào ban đêm kêu khóc. Dạ-xoa mẹ vỗ về hai con đừng khóc nữa, nói kệ:

*Phú-na-bà-tu
Và Ưu-hằng-la*

Này các con ơi,
Đừng có khóc nữa
Đức Phật Thế Hùng
Giảng dạy giáo pháp
Làm ta được nghe
Cha mẹ không thể
Làm cho thoát khổ
Chỉ có Thế Tôn
Thuyết pháp thiện xảo
Khiến cho người nghe
Hết hẳn các khổ
Tất cả chúng sanh
Trôi trong dòng đục
Chìm biển sanh tử
Ta muốn nghe pháp
Đoạn dòng đục ấy
Thế nên các con!
Phú-na-bà-tu
Và Ưu-hằng-la
Hãy nên im lặng.

Phú-na-bà-tu nói kệ:

Con nghe lời mẹ dạy
Không gây tiếng ồn nữa
Tiểu muội Ưu-hằng-la
Em cũng hãy nín đi
Lắng nghe Sa-môn kia
Thuyết giáo pháp vi diệu
Phật ở Ma-kiệt-đề
Tối thượng trong loài người
Vì khắp cả chúng sanh
Diễn thuyết pháp diệt khổ
Giảng khổ và khổ tập
Chỉ con đừng thoát khổ
Là tám đường Hiền thánh

*An ổn đến Niết-bàn
Lành thay! Được lắng nghe
Giáo pháp Sa-môn giảng.*

Dạ-xoa mẫu nói kệ:

*Con là người hiểu biết
Lời nói hợp ý ta
Con khen Ngài thật hay
Đạo sư của thế gian
Nhờ các con im lặng
Nên ta thấy Tứ đế
Sau này Ưu-hằng-la
Cũng sẽ thấy Tứ đế.*

M

322. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật du hóa ở nước Ma-kiệt-đề, đi đến cung điện của Dạ-xoa Ma-ni-hành.

Khi ấy Dạ-xoa Ma-ni-hành cùng các Dạ-xoa, không ở trong cung mình mà tập hợp ở nơi khác. Có một nữ nhân mang hoa thơm đẹp và rượu ngon đến trong cung của Dạ-xoa ấy.

Đức Thế Tôn đang ngồi trong cung của Dạ-xoa, các căn tịch định.

Cô gái ấy thấy Như Lai đang ngồi trong cung, sắc điệu hòa nhã, ý chí trong sáng, các căn tịch định, tâm điều phục hoàn toàn, như lầu bằng vàng. Thấy việc đó rồi, bèn suy nghĩ: “Hiện nay ta đang muốn được gặp Dạ-xoa Ma-ni-hành”, cô gái bèn đến trước Phật, lạy sát chân Ngài và nói kệ:

*Ngài thật đáng cúng dường
Xin cho tôi điều nguyện
Khiến tôi được hiền thiện
Người ở Ma-kiệt-đề
Đều mong cầu nơi Ngài
Ngài thường đáp ứng cả
Ban phúc và cứu hộ*

*Xin Ngài thỏa nguyện tôi
Được an lạc hiện tại
Đời sau sanh cõi trời.*

Thế Tôn nói kệ:

*Nàng cần phải cẩn thận
Không phóng dật kiêu mạn
Thường phải thích tín giới
Phải tự cứu lấy mình.
Cầu thỉnh Ma-ni-hành
Ông ta làm gì được!
Nếu người chẳng tự tu
Nghiệp thiện để sanh thiên.*

Cô gái nghe kệ xong, suy nghĩ: “Vị này chẳng phải là Dạ-xoa Ma-ni-hành, chính là Sa-môn Cù-đàm.”

Nàng liền đem hoa thơm và bình rượu để qua một bên, đánh lễ sát chân Phật, chấp tay hướng về Phật nói kệ:

*Làm sao hiện tại được
An vui, chết sanh thiên?
Hướng đến sự việc gì
Thường thọ hưởng an lạc
Phải làm hạnh nghiệp gì
Nay con hỏi Cù-đàm
Làm sao hiện tại lạc
Qua đời được sanh thiên?*

Thế Tôn nói kệ:

*Bố thí, giữ các căn
Thường được sanh an lạc
Chánh kiến sống hiền thiện
Thân cận với Sa-môn
Nuôi sống bằng chánh mạng
Cần gì cầu sanh thiên
Trong Tam thập tam thiên
Là nơi lưới đau khổ
Nàng trừ hết dục ái*

*Chí tâm nghe Ta dạy
Ta sẽ giảng cho nàng
Về pháp không trần cấu
Này các chúng Dạ-xoa
Lành thay nghe Cam lộ!*

Bấy giờ Thế Tôn liền vì vị ấy thuyết pháp, đem lại lợi ích hoan hỷ, như pháp của chư Phật, thuyết về bố thí, trì giới, sanh thiên, dục là bất tịnh, giải thoát là quan trọng. Khi Đức Phật biết tâm chí của người nghe đã điều thuận, nên giảng dạy về bốn Thánh đế: Khổ, Tập, Diệt, Đạo.

Cô gái ấy tâm ý thông minh, nghe pháp liền tin hiểu, như tấm vải trắng dễ nhuộm màu, ngay tại chỗ ngồi thấy được pháp Tứ đế, biết pháp, chứng pháp, thấu triệt đạo pháp, không còn nghi ngờ, vượt bờ nghi đến bờ kia không còn lệ thuộc người khác. Nàng đứng lên lễ Phật, thưa:

–Thế Tôn, con đã được thoát! Con đã được thoát! Trọn đời con xin quy y Tam bảo, thành tựu không sát sanh.

Cô gái ấy nghe pháp hoan hỷ, đánh lễ từ giã.

M

323. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật du hóa ở nước Ma-kiệt-đà, đến cung điện Dạ-xoa Tiễn Mao, nghỉ qua đêm. Khi ấy Dạ-xoa Tiễn Mao và các Dạ-xoa kia đi tụ hội ở nơi khác, không có trong cung.

Lúc ấy có bạn của Tiễn Mao tên là Viêm. Dạ-xoa Viêm thấy Phật ở trong nhà của Tiễn Mao, nên đến báo với Tiễn Mao:

–Bạn được lợi lớn! Đức Như Lai Chí Chân Chánh Đẳng Giác đang nghỉ đêm trong cung của bạn.

Dạ-xoa Tiễn Mao nói:

–Vì sao vị ấy nghỉ đêm trong cung của tôi như thế?

Dạ-xoa Viêm nói:

–Vị ấy tuy là loài người nhưng thật là Bạc Như Lai Chí Chân Chánh Đẳng Chánh Giác.

Tiến Mao nói:

–Ta hãy về cung thì phân biệt rõ có phải là Đức Như Lai Chí

Chân Đẳng Chánh Giác hay không?

Sau khi tụ hội, Dạ-xoa Tiễn Mao trở về cùng mình, lấy thân mình chạm vào thân Phật. Thân Phật liền chuyển ra xa.

Dạ-xoa hỏi:

–Này Sa-môn, Ngài đang sợ phải không?

Phật nói:

–Ta không sợ sự xúc chạm quá hung tợn của người.

Tiến Mao nói:

–Này Sa-môn, ta vẫn nạn, nếu ông giải thích được thì tốt đẹp vô cùng; nếu không đáp, ta sẽ phá tim ông, làm cho máu nóng trào ra mặt, lại bẻ hai giò ông ném đến bờ sông Bà-kỳ.

Phật bảo:

–Ta không thấy trong thế gian này dù là Thiên, Ma, Phạm, Sa-môn, Bà-la-môn nào có khả năng làm cho tâm ý Ta điên đảo, phá được tim Ta làm máu trào ra miệng, bẻ giò Ta ném đến tận bờ sông Bà-kỳ.

Tiến Mao nói kệ:

*Tham dục, sân hận
Lấy gì làm gốc
Thế nào gọi là
Vui và không vui
Sợ hãi lông dựng
Vị ý giác kia
Trụ ở nơi nào
Trẻ con còn nhỏ
Làm sao biết được
Nắm đúng vú mẹ?*

Thế Tôn nói kệ đáp:

*Ái do chấp ngã sanh
Như cây Ni-câu-đa
Dục ái theo ngã chấp
Như cây Ma-lâu-đa
Quấn chặt cây Ni-câu
Dạ-xoa cần phải biết
Ai biết được gốc rễ*

*Thời vớt bỏ được hết
Những gốc rễ như vậy
Vượt qua biển sanh tử
Qua dòng chảy dữ Hữu
Không còn thọ đời sau.*

Dạ-xoa Tiễn Mao nghe lời Phật dạy, tâm mở ý thông, hoan hỷ vui mừng thọ ba quy y.

M

324. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật ở tại khu lâm viên Kỳ-đà Cấp cô độc, thuộc nước Xá-vệ.

Ưu-bà-di nọ có một con trai thọ trì tám giới nhưng lại phạm; vì phạm giới nên bị quỷ làm cho điên cuồng. Ưu-bà-di nói kệ:

*Ngày mười bốn, mười lăm
Và mồng tám trong tháng
Tháng thần túc Như Lai
Thanh tịnh giữ tám giới
Tu hành không khuyết giảm
Quỷ thần không gây rối
Tôi nghe sự việc này
Từ các vị La-hán.*

Khi ấy có Dạ-xoa nói kệ:

*Ngày mười bốn, mười lăm
Và mồng tám trong tháng
Ngày trai tháng thần túc
Trì giới không hủy khuyết
Thọ đủ tám trai giới
Quỷ thần không quấy nhiễu
Ngươi từ A-la-hán
Nghe điều này thật đúng
Ta sẽ thả con ngươi.*

Dạ-xoa lại nói:

Phá giới, bị quỷ phá

*Ai có hủy phạm giới
Hiện tại quỷ thần hại
Vị lai nhận quả ác
Thọ giới như cầm dao
Chậm nhanh đều bị thương
Người trí cầm cho giới
Vừa phải không bị hại
Không trì pháp Sa-môn
Sau thọ khổ địa ngục
Như cầm dao ở lưỡi
Tất bị họa đứt tay
Khéo cầm không bị thương
Thường giữ pháp Sa-môn
Sau tất đến Niết-bàn
Dạ-xoa bắt trẻ rồi
Bắt rồi lại thả ra.*

Khi ấy Ưu-bà-di bảo với con mình:

*Con hãy nghe lời ta
Lời Dạ-xoa đã nói
Có các nghiệp chậm chạp
Phạm hạnh không thanh tịnh
Tà mạng và dối trá
Thì không thành quả lớn
Cũng như cầm dao ngược
Tất bị thương đứt tay
Khéo giữ pháp Sa-môn
Sau tất gần Niết-bàn
Như người khéo cầm dao
Không làm đứt tay mình.*

Sau khi vị Ưu-bà-di giảng thuyết các pháp cho con xong, người con liền sanh tâm nhàm chán, cầu xin xuất gia, cạo bỏ râu tóc, mặc pháp phục. Người này xuất gia khi tuổi nhỏ nên không ưa thích pháp xuất gia lắm; vì vậy lại trở về nhà.

Vị Ưu-bà-di thấy con trở về, nên đưa tay kêu to và nói kệ:

*Nhà đã bị cháy
Lửa khói ùn khắp
Dọn đồ vật ra
Tại sao mang lại
Đem vào trong lửa
Nhà đã cháy rục
Khói lửa mịt mù
Vì sao chạy vào.
Muốn bị lửa đốt?*

Người con nói kệ:

*Người đời khi bị chết
Tất kẻ lẽ khóc than
Hiện tại không thấy chết
Mà lại kêu gào khóc
Nay mẹ vì sao lại
Khóc lóc như ngọc quý?*

Người mẹ nói kệ:

*Trước con đã bỏ dục
Xuất gia làm Sa-môn
Nay con muốn về nhà
Sợ con bị ma trói
Ta vì sự việc này
Thương con nên khóc lóc.
Vị Ưu-bà-di
Bằng nhiều lời lẽ
Trách mắng người con
Khiến sanh nhàm chán.*

Bấy giờ người con bèn đi đến nơi yên tĩnh, tinh cần tu tập suốt ngày đêm và chứng được quả A-la-hán.

M

325. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật du hóa ở nước Ma-kiệt-đề, đi đến cung điện của Dạ-xoa Khoáng Dã và nghỉ đêm ở đó.

Khi ấy Dạ-xoa Khoáng Dã cùng các Dạ-xoa đang tập hợp ở nơi khác, không ở cung mình. Có Dạ-xoa tên Lư Câu thấy Đức Như Lai nghỉ đêm trong cung, liền đến gặp Khoáng Dã, nói:

–Ông được lợi lớn! Đức Như Lai Chí Chân Đẳng Chánh Giác đang nghỉ đêm trong cung của ông.

Khoáng Dã đáp:

–Vị nào nghỉ đêm trong cung của ta?

Dạ-xoa Lư Câu nói:

–Tuy là loài người, nhưng thật là Bạc Như Lai Chí Chân Đẳng Chánh Giác.

Khoáng Dã lại hỏi:

–Người xét kỹ thật đúng là Đức Như Lai Chí Chân Đẳng Chánh Giác, phải không?

Sau khi hội họp xong, Khoáng Dã trở về cung mình, thấy Đức Phật, liền nói:

–Sa-môn hãy đi ra!

Lúc đó Như Lai ở trú xứ của họ, nên theo lời nói đi ra.

Dạ-xoa lại nói với Phật:

–Sa-môn hãy đi vào!

Phật đã đoạn ngã mạn, nên theo lời nói mà đi vào. Lần thứ hai, thứ ba, gọi Phật đi ra đi vào, Ngài đều tùy thuận theo. Lần thứ tư Dạ-xoa nói:

–Sa-môn hãy đi ra!

Phật hỏi:

–Người đã ba lần thỉnh Ta, nay Ta không theo lời người đi ra nữa.

Khoáng Dã nói:

–Ta muốn hỏi, nếu ông giải thích được, sẽ cho phép ở lại; nếu không trả lời, ta sẽ làm cho tâm ý ông điên đảo, lại phá tim ông khiến máu nóng tràn ra mặt, xé xác ông ném bên bờ sông Bà-kỳ.

Phật bảo:

–Ta không thấy trong thế gian, có Trời, Ma, Phạm, Sa-môn, Bà-la-môn nào làm những điều như người nói đối với Ta. Nhưng người muốn hỏi, hãy tùy ý.

Dạ-xoa Khoáng Dã nói kệ:

*Trong tất cả của báu
Vật gì quý trọng nhất
Tu tập hạnh thiện nào
Thường được quả an lạc
Trong các vị thơm ngon
Vị gì ngon hơn hết
Trong các loại thọ mạng
Hạng nào thọ mạng hơn.*

Thế Tôn nói kệ:

*Tài sản trong loài người
Tín tài là đứng đầu
Tu tập theo pháp ấy
Thường được quả an lạc
Nói thật vị ngon nhất
Thọ mạng trí tuệ hơn.*

Dạ-xoa Khoáng Dã nói kệ:

*Nhờ đâu vượt cuồng lưu
Nhờ đâu vượt biển lớn
Nhờ đâu đoạn trừ khổ
Ai làm cho thanh tịnh?*

Thế Tôn nói kệ:

*Chánh tín vượt thác dữ
Không phóng dật vượt biển
Tinh tấn thoát ly khổ
Trí tuệ làm thanh tịnh.*

Dạ-xoa Khoáng Dã nói kệ:

*Làm sao được chánh tín
Làm sao được tài sản
Làm sao được tiếng khen*

Làm sao được bạn lành?

Thế Tôn nói kệ:

*A-la-hán được tín
Hành pháp đắc Niết-bàn
Cẩn thận khi hành động
Siêng năng tài sản đến
Nói thật tiếng khen xa
Rộng rãi được bạn thân
Người có thể hỏi nhiều
Sa-môn, Bà-la-môn
Ai nói được sự thật
Ngoài Ta, ai có pháp!
Chín mươi sáu loại đạo
Người hỏi rồi xét kỹ
Có pháp nào không hại
Và điều thuận người không?*

Khoáng Dã lại nói kệ:

*Cần gì phải hỏi họ
Sa-môn, Bà-la-môn
Đại Tinh tấn giảng dạy
Khéo phân biệt thuyết pháp
Nay con nhớ ân Ngài
Nhờ Ngài chỉ dạy con
Làm con đang được thấy
Đại Thương Chủ Vô Thượng
Con kể từ hôm nay
Đến bất cứ nơi đâu
Thành phố hay làng xóm
Luôn luôn quy y Phật
Phụng hành truyền chánh pháp.*

Dạ-xoa Khoáng Dã nghe lời Phật dạy hoan hỷ vui mừng, quy y Tam bảo và thọ giới cấm, trở thành đệ tử Đức Phật.

M

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẶNG KINH

www.daitangkinh.org